

PALTHE
OBERMAN
advocaten

specialisten in arbeidsrecht

Snel bewijs bij fraude: bewijsbeslag als effectief instrument

Civiele aanpak bedrijfsfraude;
grote impact en met behoud
van de regie.

Civiele aanpak bedrijfsfraude; grote impact en met behoud van de regie.

De civiele aanpak van bedrijfsfraude is effectief gebleken en wint aan populariteit ten opzichte van de strafrechtelijke aanpak. Zeker nu het Openbaar Ministerie bedrijfsfraude doorgaans niet vervolgt. Een van de meest krachtige instrumenten in fraudeonderzoeken is bewijsbeslag. Het betreft hier beslag op data zoals opgeslagen op alle denkbare gegevensdragers. Dergelijk beslag heeft in veel gevallen een doorbraak geforceerd in het onderzoek en het oplossen van de fraude.

“

Als ik eerder bekend was geweest met bewijsbeslag dan was niet alleen de fraude eerder opgelost, maar waren ook alle verduisterde waardepapieren teruggekomen.

— Riskmanager, TPG-post

Bewijsbeslag is nog vaak een onbekend instrument dat bij fraudeonderzoek of schending bedrijfsgeheimen ingezet kan worden voor het verkrijgen van bewijs en waarheidsvinding. Een organisatie die zelf of met behulp van een gespecialiseerd bureau onderzoek doet naar fraude kan met tussenkomst van een advocaat bewijsbeslag verzoeken bij de rechtbank.

De kracht van bewijsbeslag zit in de snelheid en de impact op de dader(s). Is het verlov voor bewijsbeslag gekregen, dan wordt met een gespecialiseerde deurwaarder bewijsbeslag gelegd op de (digitale) gegevensdragers, zoals laptops, harde schijven en smartphones.

Na inzage van het bewijsbeslag, kunnen andere betrokkenen bij de fraude worden geïdentificeerd en kan ook de omvang van de schade door de fraude of de boetes van schending van bijvoorbeeld het geheimhoudingsbeding vastgesteld worden. In de praktijk blijkt ook dat, geconfronteerd met het bewijsbeslag, een dader of andere betrokkenen snel bereid zijn tot medewerking voor verder onderzoek of tot een buitengerechtelijke oplossing.

Bewijsbeslag kan ook succesvol worden ingezet bij integriteitsonderzoeken, zoals onderzoek naar intimidatie en discriminatie op de werkvloer.

Samenwerking met experts op het gebied van fraudeonderzoeken, vergroot de effectiviteit en de kwaliteit van het fraudeonderzoek en de rapportage.

“

Ik was verbaasd over het gemak en de impact van bewijsbeslag: snel, impactvol en zeer effectief.

— Wout Spruijt,
recherchebureau BMR

Bewijsbeslag wordt ingezet als er gekozen wordt voor de civiele aanpak van bedrijfsfraude. De directie van het bedrijf houdt met de civiele aanpak zelf de regie over de aard en omvang van het onderzoek en kan zelf het tempo bepalen.

Wat houdt deze civiele aanpak kort gezegd in?

01 Gericht onderzoek

Onderzoek naar fraude door een onderzoeksbureau met duidelijke onderzoeksvragen van de opdrachtgever (directie, Raad van Commissarissen of Raad van Toezicht). Onderzoek door de organisatie zelf kan ook, mits door een gespecialiseerde afdeling, die voldoende afstand kan houden van de directie.

02 Quickscan en damage control

Bij aanvang onderzoek wordt een quickscan gemaakt van de risico's van reputatieschade (damage control) en de hoogte van de vermogensschade met afweging kosten en (ver)haalbaarheid schadevergoeding.

03 Leggen van bewijsbeslag

Als het onderzoek nog onvoldoende bewijs levert over de dader(s) van de bedrijfsfraude, zal met een gespecialiseerde advocaat bewijsbeslag gelegd kunnen worden op alle relevante gegevensdragers buiten het bedrijf. Dit kan met een verzoek aan de rechtbank op basis van de reeds beschikbare onderzoeksresultaten.

04 Vordering tot inzage

Bewijsbeslag wordt met behulp van de deurwaarder gelegd. Alle gegevensdragers worden door een IT-deskundige gekopieerd, ter plekke of op een andere plaats. De hiermee in beslag genomen data worden veiliggesteld door de IT-deskundigen. De beslaglegger krijgt pas inzage in de beslagen data na toestemming van de rechter. De vordering tot inzage wordt door de gespecialiseerde advocaat ingediend.

05 Analyse van in beslag genomen data

Na het bewijsbeslag en na de verkregen inzage zal het onderzoeksbureau worden betrokken bij de analyse van de in beslag genomen data mede voor de schadebepaling.

06 Druk van bewijsbeslag

Door de impact van het bewijsbeslag zal de vermoedelijke dader en/of betrokken derden vaak vrijwillig meewerken aan het (verdere) onderzoek of kan er een regeling over vergoeding van de schade worden bereikt. Is deze bereidheid er niet, dan volgt (voortzetting van de) bodemprocedure bij de rechtbank.

07 Inzet van bewijsbeslag

Er kan na onderzoek, bewijsbeslag en inzage alsnog aangifte worden gedaan bij de politie. Met een gedegen onderzoek is de bereidheid tot verdere vervolging bij het OM groter. Wanneer de dader de schade (al dan niet gedeeltelijk) heeft betaald, heeft dat invloed op de hoogte van de strafmaat. Dit maakt de kans op het bereiken van een schaderegeling groter.

Deze civiele aanpak is zeer effectief gebleken. Binnen drie tot zes weken kunnen een dader en andere externe betrokkenen gevonden zijn door bijvoorbeeld Whatsapp, sms of Telegram berichten in smartphones onder bewijsbeslag. Binnen dezelfde periode kan ook de omvang van de inbreuk en de schade van de fraude in kaart gebracht zijn.

Marcus Draaisma en Lydia Milders (partners Palthe Oberman advocaten te Amsterdam) zijn gespecialiseerde advocaten met zeer ruime ervaring in het adequaat oplossen van fraudezaken binnen besturen en op de werkvloer. Steeds vaker wordt hierbij bewijsbeslag effectief ingezet.¹

Hieronder volgen enkele voorbeelden uit de eigen praktijk waarbij de inzet van bewijsbeslag tot snelle oplossing van de bedrijfsfraude heeft geleid.

Factuurfraude, belangentegenstelling en handelen in strijd met bevoegdheid

De penningmeester van een non-profitorganisatie koopt buiten zijn bevoegdheid en met geld van de organisatie heimelijk verschillende zaken voor privégebruik. Ook stuurt hij facturen voor al dan niet verrichte werkzaamheden vanuit zijn eigen onderneming. Dit kon door intern onderzoek door een onderzoeksbureau worden vastgesteld. Met bewijs- en verhaalsbeslag kon worden aangetoond hoe lang hij dit al deed, en werd de omvang van de schade bepaald.

Diefstal en heling

Een bedrijf verliest al maanden dure apparaten uit de magazijnen. Daders worden niet gevonden. Via Marktplaats worden deze apparaten aangeboden door een gespecialiseerde tweedehandswinkel. Er wordt onder meer bewijsbeslag gelegd op administratie en telefoons bij deze tweedehandswinkel. Aan de hand van de Whatsapp berichten in de telefoon kon worden "teruggerechercheerd" naar de daders, die ontslagen werden. Van de daders en de heler kon ook de schade worden gevorderd.

Overtreding concurrentiebeding en geheimhoudingsbeding

Succesvol familiebedrijf constateert dat salesmanager vertrouwelijke bedrijfsinformatie doorspeelt naar de concurrent waarmee de salesmanager al afspraken had gemaakt over samenwerking in de nabije toekomst. De salesmanager werd geconfronteerd met de onderzoeksresultaten en na verhoor meteen ontslagen.

Leegtrekken van alle belangrijke en strategische bedrijfsinformatie

De salesmanager en hoofd inkoper richten in het geheim met een ex-bankmedewerker een concurrerend bedrijf op. Voordat zij de arbeidsovereenkomst opzeggen kopiëren zij alle bedrijfsgevoelige en bedrijfsstrategische data, cruciale verkoop- en inkoop data, en bewegen zij de belangrijkste buitenlandse distributeur van het bedrijf naar hun nieuwe bedrijf over te stappen door het bedrijf dat ze gaan verlaten zwart te maken. De schade loopt voor het bedrijf in de miljoenen euro's. Door goed onderzoek met behulp van bewijsbeslag, kon de fraude in volle omvang worden vastgesteld. De heren werden door de rechter aansprakelijk gesteld voor de schade.

In alle zaken was er steeds goede samenwerking met het onderzoeksbureau, de interne integrity afdeling, deurwaarders en/of IT-deskundigen. Dit verhoogde de snelheid en kwaliteit en hield kosten beheersbaar.

Heeft voorgaande uw belangstelling gewekt, dan maken wij graag een afspraak voor nadere toelichting.

P A L T H E
O B E R M A N
advocaten

Marcus Draaisma

Draaisma@paltheoberman.nl
06 - 53 65 58 25

Lydia Milders

Milders@paltheoberman.nl
06 - 18 09 36 06

De voordelen van civiele aanpak en bewijsbeslag.

- 01 Gericht onderzoek door onderzoeksbureau met afstemming advocaat.
- 02 Is er reden voor bewijsbeslag? Snelle damage control en analyse van de schadeomvang en verwachte kosten.
- 03 Bewijsbeslag op alle gegevensdragers van de verdachte(n) stelt belangrijke data voor bewijs veilig.
- 04 Trefzekere vordering tot inzage beslagen data met gespecialiseerde advocaat.
- 05 Onderzoeksbureau ondersteunt ook bij inzage data voor de noodzakelijke rapportage.
- 06 Door de impact van het bewijsbeslag werkt de beslagene vaak mee en kan in een vroeg stadium een schikking worden bereikt (mede ter voorkoming van negatieve publiciteit), waarbij beslagene ook helpt bij nader schadeonderzoek naar betrokken derden.
- 07 Door inzet van bewijsbeslag wordt het onderzoeksbureau optimaal betrokken en wordt de kwaliteit van het onderzoek verhoogd.
- 08 De resultaten van het onderzoek kunnen gebruikt worden voor aangifte bij de politie. Aangifte beïnvloedt de schikkingsbereidheid.

¹Zie ook mrs. Lydia Milders en Marcus Draaisma, in Advocatenblad November 2017, Bewijsbeslag effectief instrument in arbeidsrecht